

نسخه نظام الهی برای درمان طلاق عاطفی

حجت‌الاسلام والمسلمین محسن اذین‌په‌په‌روز
استاد حوزه و دانشگاه و کارشناس ماهی

وقتی فلسفه ازدواج یا شیوه ازدواج صحیح را در نظام الهی جست و جو می‌کنیم، با راهکارهای متعددی مواجه می‌شویم که حداقل یکی از آن‌ها به خوبی، چرایی ازدواج و تشکیل خانواده را بیان می‌کند. وقتی در آیه ۲۱ از سوره مبارک روم می‌فرماید: «و از نشانه‌های او اینکه از [نوع] خودتان، همسرانی برای شما آفرید تا بدان‌ها آرام گیرید و میانتان دوستی و رحمت نهاد...».

بنا بر آموزه‌های نظام الهی، عوامل متعددی وجود دارد که باعث می‌شوداین علقه‌ای که خدای متعال برای زوج‌ها در نظر گرفته‌است، به نابودی یا اصطلاح امروزی، طلاق عاطفی برسد. طلاق عاطفی یعنی صفر شدن این علاقه و مودت بین زوج‌ها. در چنین حالتی زن و شوهر به زندگی مشترک خود ادامه می‌دهند و روابط‌شان با طلاق‌های رسمی فرق دارد، اما در عین تداوم زندگی، علقه‌ای بین زن و شوهر نیست و این بسیار خطرناک است.

- عامل آلودگی قلب

در روایتی از پیامبر (ص) آمده است: چند رفتار باعث می‌شود قلب دچار آلودگی شود. تعبیر روایت مفیدد قلب است، یعنی آلودگی، یعنی قلبی که خلوص و صفا ندارد. به تعبیر حضرت رسول (ص)، ازجمله این رفتارها عبارتند از قرار گرفتن آقایان و خانم‌ها در محیطی تنها، تنهایی‌ای که استمرار دارد و طولانی‌مدت است.

در ادامه پیامبر (ص) می‌فرماید: «در این خلوت، از یکدیگر استفاده غریزی و عاطفی می‌برند». در این بهره‌مندی هوشمندانه یا غیرهوشمندانه با تصور دوستی و امثال آن عمل می‌کنند. در ادامه حدیث آمده‌است: «و در این خلوت، تحت‌تأثیر نظر جنس مخالف هم قرار می‌گیرید!». آقا یا خانمی که این تنهایی طولانی با جنس مخالف را در محل کار، تحصیل یا... تجربه می‌کند، وقتی وارد منزل می‌شود، ناخودآگاه (یا خودآگاه) شروع به مقایسه ذهنی بین همسر خود با آن جنس مخالف می‌کند. در این مقایسه‌ها، بسیار طبیعی و عادی است که همسر خود را با کاستی‌ها و نواقصی می‌بیند. باید توجه داشت ماهیت زندگی مشترک اقتضا می‌کند برخی اختلاف سلیقه‌ها عمیق شود و همین، بستر تنش و درگیری را فراهم می‌کند اما وقتی بروز نمی‌کند و به چشم نمی‌آید، یعنی نیست، هرقدر هم تفاوت و نقص باشد، غالباً بروز نمی‌کند و به چشم نمی‌آید، یعنی خیلی وقت‌ها روابط ایجادشده در بستر غیر ازدواج، به دلیل پنهان بودن نقص هاست که شکل می‌گیرد و ادامه می‌یابد.

- مراقب دوستی‌های ظاهری باشیم

امام باقر(ع) درباره خصوصیات جامع یک شیعه (فرد الهی) می‌فرمایند: «... مراقب باشید شهوتان را در عُلقه و دل‌بستگی غیر خانواده به‌کار نبرید». این یعنی قرار گرفتن در روابط اجتماعی باز به اسم دوستی و دیگر عناوین، باعث می‌شود ناخودآگاه تمایلات جنسی ولو نامحسوس شروع شود، اینکه تأکید شده‌ است هیچ تمایل جنسی را به غیر همسران خود نداشته باشید، برای آن است که در پی چنین روابطی، در زندگی خانوادگی نقص‌ها برپایمان بزرگ و تحمل‌ناپذیر نشود.

اگر بخواهیم از وقوع طلاق‌های عاطفی به‌عنوان معضلی که رو به افزایش است، پیشگیری کنیم، براساس نظام الهی، توصیه می‌شود چه خانم‌ها چه آقایان در حضور جنس مخالف، حريم‌ها را حداکثر رعایت کنند. وقتی ما با عوامل متعدد تنش‌زا در زندگی مشترک مواجه باشیم، اگر علاقه و عاطفه بین همسران باشد، هیچ‌گاه این تنش‌ها به طلاق عاطفی ختم نمی‌شود.

- دوربرگردان زوج‌ها

مشکلات زوج‌ها زمانی تنش‌زاست که علاقه از بین برود و این عُلقه با ارتباط با جنس مخالف حتی حداقلی آن، است که از بین می‌رود، حتی اگر به اسم رابطه کاری، دوستی و... باشد. حداقل‌ها هم بهره‌های عاطفی دارد و می‌تواند فرد را به مرحله جایگزینی برساند، چون مقایسه می‌کند، برای مثال چطور همکارم با من خوب و محترمانه برخورد کرد اما همسرم چنین نمی‌کند، هرچالی که متوجه نیستیم که ماهیت زندگی مشترک، با روابط دوستی و همکاری متفاوت است و هریک اقتضائات رفتاری خود را دارد.

بردار

و بخوان

حکمت‌های زیبای قرآنی

«آیا وقت آن نرسیده‌ است که دل‌های مؤمنان در برابر ذکر خداوند و آنچه از طرف حق نازل شده‌ است، خاضع شود و مانند کسانی نباشند که پیش از این به آن‌ها کتاب داده‌شود پس از زمانی طولانی که بر آن‌ها گذشت، قلب‌هایشان سخت شد و بیشترشان فاسق شدند؟».

محتوای جملات بالا برای شما نیز آشناست؟ حتماً از چند خطی که خواندید، کلام خداوند متعال، قرآن کریم، در ذهنتان خطور کرد. داریوش قاسمیان با رویکردی متفاوت و جالب، دست به انتخاب آیه‌ها و سوره‌هایی از قرآن کریم زده و کتابی کاربردی برای علاقه‌مندان به کلام خدا تألیف کرده‌ است.

کتاب «حکمت‌های زیبای قرآنی»، منتخبی از قرآن مجید است و دارای ویژگی‌هایی

به شرح زیر:

الف) ۸ هزار و ۴۹۲ آیه که مجموعه‌ای از موضوعات، اندرزها، قصص، بشارات ها و هشدارهای الهی است. انتخاب شده‌ است تا خواننده بتواند دسترسی آسان‌تری به حکمت‌های قرآنی داشته باشد و با شیوه نگارشی که در این کتاب به‌کار گرفته شده‌ است، علم قرآن را بهتر درک کند. به همین منظور برخی آیات که در سوره‌ها به‌طور مؤکد تکرار شده‌اند، جز چند مورد آن‌ها الباقی ذکر نشده‌اند و همچنین برخی آیات همچون طلاق، حج، ارث و... که در احکام جاری کشور موجود هستند و به وقت نیاز، مراجعه‌کننده از آن‌ها آگاه می‌شود.

ب) اپاراگراف‌ها در هر سوره به‌گونه‌ای منظم شده‌اند که چه شامل یک آیه باشند یا از جمع چند آیه تشکیل شده باشند، مفاهیم تقریباً مستقلی را شامل می‌شوند، به شکلی که خواننده به‌راحتی می‌تواند هر موضوع را در هر پاراگراف پیدا کرده، در مطالعات و تحقیقات خود به‌سادگی به آن‌ها استناد کند.

ج) برخی آیات از حکمت‌های عمیق‌تری صحبت به میان آورده‌اند که علاوه‌بر اینکه در لایه‌لای متن کتاب موجود هستند، درانتهای هر صفحه در طول کتاب نیز تکرار شده‌اند تا ضمن خواندن و گذر از آن‌ها در صفحات دیگر کتاب نیز از نظر بگذرد و ملاحظه شوند. این خود باعث می‌شود تداعی بهتری از این آیات مدنظر قرار گیرد، هرچند که کل آیات قرآن، حکیمانه و مهم هستند. این بیشتر به‌گونه جلب توجه مضاعف کردن به مطالعه و درک قرآن با تکرار کردن آن است. د) فهرست موضوعی آیات در بخش پایانی کتاب، گردآوری شده‌ است و مراجعه به بحث‌های قرآنی را سهل‌تر می‌کند. این فهرست به‌طور خلاصه به این شرح

است: آفرینش، خداپرستی و توحید(مؤمنان و خداپرستان) / کفر

و شرک، تفرقه در دین و غفلت از خدا(کفار، مشرکان، منافقان و

غافلان) / اطاعت خدا و رسول / توکل و توسل به خدا و قرآن / قرآن،

بشارت و هشدار، ابلاغ رسالت و هدایت الهی / نماز، روزه، زکات،

حج و... / دعا و ذکر و یاد خدا در همه حال / اهل کتاب و دعوت

به دین برتر(و دوری از تفرقه و شرک در ادیان) / جهاد و مبارزه توحیدی (استقرار و حفظ دین در مکه و اطراف آن) / آزمایش‌های الهی / توبه و بازگشت / شفاعت / حجاب / قسمت و روزی، شکر نعمت‌ها، نیکوکاری و انفاق و بخشش و صدقه، دوری از بخل و رباخواری و اسراف... / بهشت و جهنم، قیامت و زندگی دوباره، فناء دنیا و پایداری آخرت / گذشت و صبر و بزرگواری، عدالت و دوری از ستم، حدود و احکام و سنت‌های زندگی اجتماعی / ناسپاسی انسان (نصیحت به پایداری در یاد خدا در همه حال) / پند و اندرز/ شیطان / داستان‌ها و امثال و پیامبران / حکمت‌ها و آیات خاص...

شهرانه
۱۳۶۳
شماره ۱۴۴
۳۳۳۹۹۹۹

۱۴
SHAHARANEWS.IR

مروری بر اولین سوره‌ای که بر پیامبر اکرم (ص) نازل شد

منت خدای را عز و جل

حمیده ذاکری^۱ «افراً یا شمش زَکَک: بخوان به نام پروردگارت!»: این نخستین ندایی است که جبرئیل امین بر روح و جان محمد مصطفی (ص) از جانب پروردگارش نازل

کرد؛ آیتی از سوره علق که در ادامه کامل

شد؛ هر چند نخستین آیاتی که بر

رسول خدا نازل شد، سه تا پنج

آیه از اول سوره علق است که

بدون تردید با بعثت مقارن

بوده است. نخستین سوره

کامل که بر پیامبر نازل شد،

سوره حمد است. در ادامه

ویژگی‌های کلام آغازین

وحی و کیفیت نخستین

سوره‌ای را که به شکل

کامل از جانب خداوند

بر رسولش نازل شد، با

هم مرور می‌کنیم.

حمیدی که بر محمد مصطفی (ص) نازل شد

همان‌طور که گفته شد، سوره حمد نخستین سوره‌ای است که به‌طور کامل بر رسول خدا نازل شد و چند آیه از سوره علق یا سوره مدثر در آغاز، نام سوره نداشته‌اند و با نزول بقیه آیه‌های سوره، این عنوان را یافته‌اند. لذا اشکالی ندارد اگر بگوییم اولین سوره، سوره حمد است و به نام فاتحه‌الکتاب خوانده می‌شود. وجوب خوانده شدن این سوره در نماز اهمیت آن را می‌رساند، به‌طوری‌که آن را سزاوار عدل و همتای قرآن شدن، می‌کند. «ولقد آتیناک سبعاً من المثنائی و القرآن العظیم: و به‌راستی ما به توستوره حمد و قرآن عظیم را دادیم» [سوره حجر، آیه ۸۷] پس اگر ترتیب نزول سوره‌ها را از نظر ابتدای سوره‌ها درنظر بگیریم، اولین سوره، علق و پنجمین سوره، حمد است؛ چنان‌که در ترتیب نزول سوره‌ها آورده‌ایم و اگر سوره کامل را ملاک بدانیم، اولین سوره کامل، سوره حمد است.

هنگامی که بنده می‌گوید: «بسم... الرحمن الرحیم»، خداوند بزرگ می‌فرماید بنده‌ام به نام من آغاز کرد و بر من است که کارهای او را کامل کنم و برای او در همه حالاتش، برکت قرار دهم.

هنگامی که می‌گوید «الحمد لله ربّ العالمین» خداوند بزرگ می‌فرماید بنده‌ام مرا حمد و ستایش کرد و دانست نعمت‌هایی که دارد، از ناحیه من است و بلاهایی را که از او دور کردم، با احسان من بوده‌ است. شما فرشتگان را شاهد می‌گیرم که نعمت‌های سزای آخرت را بر نعمت‌های دنیایی اومی‌افزایم و بلاهای آن جهان را نیز از او دفع می‌کنم؛ همان‌گونه که بلاهای دنیا را از او دور کردم.

هنگامی که می‌گوید «مالک يوم الدين»، خداوند می‌فرماید: ای فرشتگان! گواه باشید همان‌گونه‌ که او حاکمیت و مالکیت روز جزا را از من دانست، من نیز در روز حساب، حسایش را آسان می‌کنم، اعمال نیکش را می‌پذیرم و از بدی‌هایش صرف‌نظر می‌کنم.

روشنا

پیامبر گرامی اسلام (ص) مِنْ عَشَى مُسْلِماً فِی سَرائِ أَوْ بَیْعَ قَلْبِشَ مِثْلاً وَ يُحْشِرُ یَوْمَ الْقِیَامَةِ مَعَ الْیَهُودِ لِأَنْهُمْ أَغْشَ الْخَلْقِ لِلْمُسْلِمِینَ. (سفینه، ج ۲، ص ۳۱۸).

امام رضا(ع) در حدیثی از پدران بزرگوار خویش به نقل از پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: شنیدم که خداوند فرموده است من سوره حمد را میان خود و بنده‌ام تقسیم کرده‌ام؛ نیمی از این سوره برای من و نیمی از آن، برای بنده من است و هر چه بخواهد، اجابت می‌شود.

هنگامی که می‌گوید: «ایاک نعبد»، خداوند بزرگ می‌فرماید بنده‌ام راست می‌گوید که تنها مرا پرستش می‌کند؛ من شما فرشتگان را گواه می‌گیرم که بر عبادتش، ثوابی به او بدهم که همه مخالفان عبادت او به حالش حسرت بخورند.

هنگامی که می‌گوید: «ایاک نستعین»، خدامی فرماید بنده‌ام از من یاری خواسته و تنها به من پناه آورده‌ است. ای فرشتگان! گواه باشید من او را در کارهایش کمک می‌کنم و در سختی‌هایاری‌اش می‌کنم و در روز پریشانی دستش را می‌گیرم.

هنگامی که می‌گوید: «اهدنا الصراط المستقیم»، خداوند می‌فرماید این خواسته بنده‌ام برآورده‌ است و او هر چه می‌خواهد، از من بخواهد که من اجابت خواهم کرد و آنچه امید دارد، به او می‌بخشم و از آنچه بیم دارد، ایمنی‌اش می‌دهم.

منبع: المیزان، ج یک، ص ۲۷، تفسیر نمونه، ج یک، ص ۷.

هرکه با مسلمانی در معامله و خرید و فروش قلب و خیانت کند، پیرو مانیست و در قیامت با قوم یهود که خیانت‌کارترین خلق خدا نسبت به مسلمانان به‌شمار می‌آیند، محشور خواهد شد.

ابراهیم ۱۱

الْمُحْسِنِینَ (صافات، ۱۰۵). رؤیایبیت را صداقت بخشدی اما خدا نخواست که قربانی، اسماعیل باشد. خدا به نیت او نگاه کرد و عزم او برای بخشیدن پسرش در راه خدا و به وی وعده پاداش داد. حتما شیطان هم گوشه‌ای از ماجرا نشسته بود و نگاه می‌کرد. حتما وسوسه هم کرد که ابراهیم! پسر بزرگت را می‌خواهی بکشی؟ آن‌هم بعد از این همه فرزند داشتی؟ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُهِیْبُ خدا گفت امتحان آشکاری بود، تو شاگردا دل شدی.

صبورم، حتی برای از دست دادن جانم؛ فَلَمَّا أَشْلَمَا وَتَلَّهَ لِلْجَبِینِ (صافات، ۱۱۳).

هر دو به امر خدا تن دادند و اسماعیل روی خاک افتاد.

به هاجر نگفته بودند برای چه کاری می‌روند.

هاجر مادربود، اگر می‌شنید، بی‌طاقت می‌شد.

حتما جاقو را امتحان کرده و از تیزی‌اش مطمئن شده بود. جاقو را به سمت گردن

اسماعیل می برد اما نمی‌برد. رد جاقو روی گردن اسماعیل ماند اما نبرید که نبرید،

وَ تَأَذِّنْهُ أََنْ یَاِزْیَاهِیْمَ (صافات، ۱۱۴).

صدایش کردند.

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْیَا إِنَّا كَذَلِکَ نَجْزِی

احکام

امام خمینی(ع): اگر شک بعد از فراغ (اتمام) وضوست، اعتنا نکند و چنانچه در اثثنای وضو شک کند، اعتنا کند، مگر اینکه کثیرالاشک باشد.

آیت‌ا.العظمی مکارم شیرازی: اگر بعد از فراغت وضو شک کند همه کارهای وضو را انجام داده یا نه، یا شرایط در آن جمع بوده یا نه، اعتنا نکند، اما اگر در حال وضو شک کند، باید به جا آورد.

آیات عظام گلپایگانی، صافی، بهجت: اگر بعد از وضو یا در بین آن یقین کند که بعضی جاها را نشسته یا مسح نکرده است، چنانچه رطوبت جاهایی که پیش از آن است خشک شده باشد، باید دوباره وضو بگیرد و اگر خشک نشده است، باید جایی را که فراموش کرده و آنچه بعد از آن است، بشوید یا مسح کند و اگر در بین وضو در شستن یا مسح کردن جایی شک کند، باید به همین دستور عمل کند.

آیت‌ا.العظمی فاضل‌لنکرانی: اگر بعد از آنکه از وضو فارغ شده، شک کرده است، اعتنا نکند و وضویش صحیح است ولی اگر در اثنا شک کرده، باید برگردد و مشکوک را بیاورد، پس از آن به ترتیب وضو را تمام کند.